

[Baadsgaard]

alle sigter mod at harmonisere al kreditvirksomhed i forbindelse med etablering af det indre marked. Denne harmonisering giver skærpede konkurrencevilkår både for realkreditinstitutter og anden realkreditvirksomhed.

Vi er i Socialdemokratiet klart indstillet på at medvirke til at sikre realkreditinstitutterne, så de kan fortsætte deres virksomhed under disse skærpede vilkår, både hvad angår den internationale konkurrence og de ændrede forhold på det hjemlige finansielle marked.

Jeg synes, vi burde have haft lovforslaget til behandling allerede i sidste samling. Der er meget kort tid til behandlingen, hvis vi skal være færdige til den 13. december, hvorefter der som bekendt frit kan oprettes nye institutter. Vi vil selvfølgelig i Boligudvalget bestræbe os på ikke at forlænge behandlingen unødigt, men mere synes jeg også det er svært at love nu.

Vi er af den opfattelse i Socialdemokratiet, at realkreditsystemet er et godt system. Der har været kedelige eksempler, hvor realkrediten har været i offentlighedens søgelys på en uheldig måde, men generelt set har realkrediten fungeret tilfredsstillende som kreditformidler.

Vi skal sikre, at de gode sider ved realkrediten kan bevares. Jeg tænker på den lave rentemarginal, man har kunnet præstere. Hvis realkrediten bl.a. gennem en omkostningsbevidst drift kan fastholde en lav rentemarginal, så er det vel den bedste konkurrencefaktor, der kan spilles på.

Det er også væsentligt at fastholde, at det er realkredit – med streg under »real«. Det betyder meget, at almindelige mennesker med jævne indkomster kan opnå lån mod pant i fast ejendom. Realkrediten skal efter vor opfattelse helst ikke udvikle sig til at blive personkredit.

Det er også klart, at den høje sikkerhed og stabilitet, som realkreditobligationerne har haft hidtil, må fastholdes fremover. Det er jo ikke alene af hensyn til realkrediten og obligationsejerne, men også et generelt samfundsøkonomisk hensyn.

Lovforslaget indeholder adgang til udvidelse af realkreditinstitutternes virksomhedsområde, og hermed forbedres realkreditens konkurrencesituation over for de øvrige kreditinstitutter. Derfor kan vi støtte det. Men det må være sådan, at udøvelse af såkaldt accessorisk virksomhed foregår således, at der er gennemskue-

lighed i regnskaberne; det bør klart fremgå, om så den øvrige virksomhed giver overskud eller påfører instituttet tab.

Vi kan støtte, at realkreditvirksomhed for nye realkreditinstitutter skal drives i aktieselskabsform.

Hvad angår omdannelse af eksisterende institutter til aktieselskaber er det en forudsætning for Socialdemokratiet, at den egenkapital, de reserver, der findes, ikke udloddes til kommende aktionærer, men forbliver i foretagendet inklusive udbytte til gavn for nuværende og kommende låntagere.

Jeg mangler i lovforslaget klarhed over, hvordan eventuelle nye aktionærer er stillet i forhold til aktier ejet af foreningen eller fonden. Jeg tænker både på nye aktionærers indflydelse og på udmåling af udbytte osv. Nye aktionærers interesse for køb af aktier vil jo knytte sig til netop udbytte eller indflydelse eller begge dele.

Hvis nye aktionærer skal have udbytte uden at gøre indhug i eksisterende reserver, skal virksomheden drives, så den primære drift giver overskud. Men hvis den primære drift giver overskud, hvorfor skal der så overhovedet udbydes nye aktier? Det er selvfølgelig institutternes overvejelse. Men vi vil i Socialdemokratiet have fuld klarhed over, hvordan omdannelsen kan ske, både hvad angår reservernes håndtering, og hvad angår indflydelse.

Der har været udtrykt utilfredshed fra realkreditinstitutternes side, fordi der ikke i lovforslaget er liberaliseret tilstrækkeligt. Lovforslaget indeholder faktisk nogen liberalisering og forenkling, også udvidelse af muligheder for långivning, og vi kan i princippet støtte disse foreslåede ændringer. Kan der liberaliseres yderligere, er vi ikke afvisende, men tiden er ikke til at udvide det lånefinansierede forbrug; heri er vi enige i lovforslagets formuleringer.

Der må også i overvejselen om liberalisering tages hensyn til sikkerhed for obligationerne, og dette hensyn kan ikke løsrives fra f.eks. lånegrænse og reservernes placering.

Når vi nu taler om liberalisering og forenkling, vil det være nærliggende at se på Industriens Realkreditfond og Dansk Landbrugs Realkreditfond. Hvad er årsagen til, at deres eneret på andenlagsbelåning ikke er omtalt eller ikke er forsøgt ændret? Det ville være en enorm forenkling og billiggørelse for låntagerne, hvis vi